

ArenA GOUDMIJN VOOR GEMEENTE

ma di wo do vr

2 JUNI 2021

VG VISIE PRESENTEERT

de Amsterdamse VAS GOEDWEEK

Het is bijna dertig jaar geleden dat de gemeenteraad groen licht gaf voor de bouw van de Amsterdam ArenA op een zandvlakte in Zuidoost. Het stadion werd in 1996 opgeleverd en inmiddels blijkt dat er onder leiding van burgemeester Ed van Thijn toen een fenomenaal besluit is genomen. De gemeentelijke bijdrage van 70 miljoen gulden (31.8 miljoen euro; goed voor 48% van de aandelen) heeft anno 2021 geresulteerd in het economisch best renderende gebied van Nederland. De vierkante kilometer rond het sportcomplex draagt met 3.6 miljard euro per jaar het meeste bij aan de nationale economie. Daarmee blijft het ArenA-gebied het Utrechtse Hoog Catharijne (3.1 miljard), Rotterdam Centrum (3 miljard) en zelfs de Zuidas (2.7 miljard) ruim voor. De vliegende schotel, die sinds 2018 de naam Johan Cruijff ArenA draagt, heeft een enorme aantrekkingskracht op multinationals en financiële instellingen gehad. Nadat eerst ondermeer ING, Deutsche Bank en DAS Verzekeringen naar Zuidoost verhuisden, zou al snel de entertainmentwereld (Ziggo Dome, AFAS Live en Pathé) volgen. Met als gevolg dat het gebied jaarlijks door 20 miljoen mensen wordt bezocht. Voor een investering van 31.8 miljoen euro is, alleen al door de verkoop van de grond rond de ArenA, de bouw van het stadion voor Amsterdam een goudmijn gebleken. Geen wonder dat het inmiddels als blauwdruk voor andere gemeenten geldt. Zoals het veelbesproken Feyenoord City in Rotterdam, dat ook als lokker voor het bedrijfsleven moet fungeren om tegelijk een betere leefomgeving voor de huidige achterstandswijk te creëren. Intussen heeft de ArenA de Amsterdamse samenleving allerlei impulsen gegeven. Inclusief Ajax, dat door de capaciteit van het stadion (55.000 toeschouwers) stappen kon maken. Toch hebben de alsmaar toenemende belangen alweer tot conflicten geleid. Aan de ene kant Ajax, dat de ambitie heeft om internationaal door te pakken en zit te springen om een betere exploitatie binnen het stadion. Anderzijds heeft ook de ArenA-directie zo z'n belangen. Met de vooralsnog mislukte overname van de aandelen van de gemeente (48%) heeft Ajax (13%) getracht een meerderheidsbelang van 61% verwerven, om zo het complex zelf te gaan exploiteren. Nu betaalt de club jaarlijks 10 miljoen euro huur en zijn de opbrengsten uit commerciële activiteiten beperkt. Alleen is de pas-de-deux met de gemeente verkeerd gevallen bij de certificaathouders die de resterende 39% van de aandelen bezitten. Zij beschouwen dit als een schending van de afspraak om tot 2028 niks aan het eigendom van de ArenA te veranderen. Bijna 25 jaar na de bouw hangt de toen bedachte financiering dus als een molensteen om de nek van de voetbalclub. De korte termijn visie om in 1996 akkoord te gaan met een multifunctionele rol van de ArenA, vooral om externe financiers aan boord te krijgen, blijkt op de lange termijn de ambities van Ajax te ondermijnen. Ook omdat de ArenA zelf niet stil zit. Zo is er, in samenwerking met de gemeente, de Amsterdam Innovation Arena opgericht. Een zogenaamde 'living

lab', waar ideeën en technologieën worden ontwikkeld voor oplossingen op het gebied van mobiliteit, bereikbaarheid, crowd management, leefbaarheid, inclusiviteit, duurzaamheid, veiligheid, digitalisering en de coronacrisis. De gemeente heeft hiervoor zelfs een Chief Technology Officer (CTO) benoemd. Vandaar dat de ArenA-directie geen duimbreed toegeeft, wetende dat Ajax geen kant op kan vanwege de afspraken met de andere aandeelhouders. Het is de keerzijde van het succes op wat ooit een verlaten zandvlakte was. Met hoe dan ook de gemeente Amsterdam als lachende derde.

Jaap de Groot
Sportjournalist, columnist en analist voor
ondermeer Het Parool en CNN

vgvisie.nl